

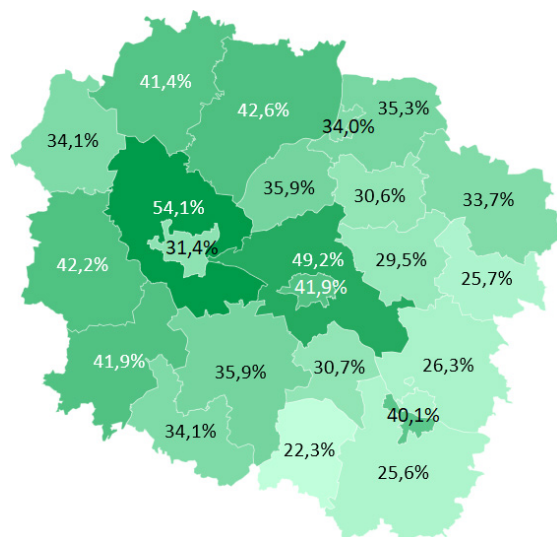
Zapotrzebowanie na zawody, kwalifikacje i umiejętności w województwie kujawsko-pomorskim

WOJEWÓDZKI URZĄD PRACY
W TORUNIU

Krajowy
Fundusz
Szkoleniowy

Mapa 1 Relacja liczby ludności 65+ 2021 do 2012 w powiatach województwa kujawsko-pomorskiego

Źródło: Bank Danych Lokalnych GUS

Niemal co piąty mieszkaniec województwa kujawsko-pomorskiego to osoba po 65. roku życia. W ciągu ostatnich 10 lat odsetek seniorów zamieszkujących region zwiększył się o 36%. Największy przyrost osób w wieku 65+ obserwujemy w powiatach bydgoskim i toruńskim.

Coraz dłuższy czas trwania życia zawdzięczamy rozwojowi cywilizacyjnemu i postępowi technologicznemu. Jednak swoją one swój koszt w postaci kryzysu klimatycznego. W związku z powyższym, coraz prężniej rozwijającymi się sektorami są zielona i srebrna gospodarka.

Czego dotyczyło badanie?

Na pytania ankiety odpowiedziało w sumie **1007** pracodawców z terenu całego regionu.

1007

W okresie od czerwca do października 2022 roku zostało zrealizowane badanie społeczne, którego celem było rozpoznanie zapotrzebowania na zawody z uwzględnieniem zawodów z obszarów zielonej i srebrnej gospodarki, w tym zawodów związanych z usługami zdrowotnymi i opiekuńczymi oraz IT (technologia informacyjna). W ramach badania przeprowadzono analizę danych zastanych oraz ankietę telefoniczną z udziałem pracodawców z terenu województwa kujawsko-pomorskiego.

Srebrna gospodarka to gospodarka uwzględniająca strukturę wieku ludności, w której istotną rolę odgrywają osoby w zaawansowanym oraz starszym wieku, a także model gospodarki odpowiadający na potrzeby osób starszych i pozwalający wykorzystać potencjał seniorów.

Wśród 19 grup zawodów, które w prognozie Barometr zawodów 2023 zostały wskazane jako deficytowe w województwie kujawsko-pomorskim, znalazło się pięć grup zawodów wpisujących się w zakres srebrnej gospodarki oraz związanych z usługami zdrowotnymi i opiekuńczymi. Są to:

fizjoterapeuci i masażyści, lekarze, opiekunowie osoby starszej lub niepełnosprawnej, pielęgniarki i położne, ratownicy medyczni.

Termin **zielonej gospodarki** odnosi się do gospodarki, w której przy podejmowaniu decyzji dotyczących produkcji i konsumpcji uwzględnia się szeroko pojętą jakość życia ludzi i stan środowiska. To gospodarka, w której społeczeństwo wykorzystuje zasoby w sposób wydajny, poprawiając jakość życia ludzi i tworząc warunki sprzyjające włączeniu społecznemu, przy jednoczesnym zachowaniu i ochronie ekosystemu.

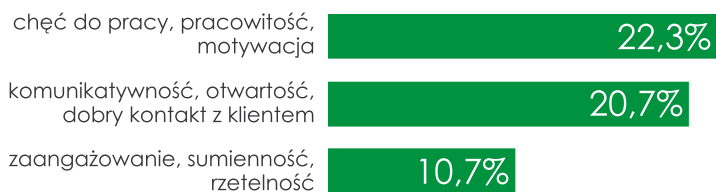
Jakie uzyskano wyniki?

Łącznie **10,4%** ankietowanych pracodawców z terenu województwa kujawsko-pomorskiego świadczy usługi lub dostarcza produkty związane z IT, zieloną gospodarką lub dedykowane osobom starszym i ich rodzinom. Niemal **co czwarty** z nich (24,0%) w drugiej połowie 2022 roku poszukiwał pracowników. Z kolei plany zatrudnienia nowych pracowników w roku 2023 zgłosiło **15,3%** podmiotów obecnie działających w sektorach srebrnej i zielonej gospodarki oraz w branży IT.

	Ile z nich w 2. połowie 2022 roku szukało pracowników?	Ile z nich planuje zwiększenie zatrudnienia w 2023 roku?	
5,4% firm działa w sektorze srebrnej gospodarki	29,6%	17,6%	
3,3% firm działa w branży technologii informacyjnej	6,1%	15,2%	
1,7% firm działa w sektorze zielonej gospodarki	41,2%	14,8%	

W ogóle badanych firm odsetek poszukujących kandydatów do pracy wyniósł **9,2%**. Procent pracodawców, którzy planują zwiększenie zatrudnienia w roku 2023 jest jeszcze mniejszy i wynosi **7,5%**. Najczęściej poszukiwanymi grupami zawodowymi są robotnicy i elektrycy budowlani, elektromechanicy i elektrycy, oraz pozostali robotnicy przemysłowi, rzemieślnicy i pokrewni.

Kujawsko-pomorscy pracodawcy poszukują przede wszystkim pracowników zmotywowanych, pracowitych i zaangażowanych, którzy swoją pracę będą wykonywać w sposób sumienny i dokładny. Ich oczekiwania co do uprawnień czy certyfikatów są determinowane zakresem pracy, jaka ma być przez pracownika wykonywana (czy udokumentowane kwalifikacje odpowiadają danemu stanowisku pracy).

Wykres 1 Umiejętności, na które pracodawcy widzą zapotrzebowanie - wskazywane najczęściej

Źródło: badanie ankietowe z udziałem pracodawców [N=1007]

Badani przedsiębiorcy widzą zapotrzebowanie na zawody, które można zaklasyfikować do 78 różnych kategorii Klasyfikacji Zawodów i Specjalności. Wśród nich najczęściej wskazywano na pracowników sprzedaży w sklepach, kierowców ciężarówek i autobusów, robotników budowlanych robót wykończeniowych i pokrewnych oraz lekarzy.

Warto zwrócić uwagę, że podmioty, które świadczą usługi bądź oferują produkty dyktowane osobom starszym i ich rodzinom wskazywały stosunkowo dużo różnych grup zawodowych. Potwierdza to, że sektor srebrnej gospodarki jest bardzo pojemny i może oferować seniorom katalog usług i produktów dalece wykraczający poza usługi typowo zdrowotne lub opiekuńcze.

Zapotrzebowanie na nowe zawody, kwalifikacje i umiejętności

Jedynie nieliczni ankietowani pracodawcy uważają, że w ich branży istnieje zapotrzebowanie na nowe zawody, kwalifikacje i umiejętności. Mimo tego, na podstawie przeglądu opracowań i analiz tematycznych można wskazać na czynniki, które w przyszłości będą kształtowały na nie popyt. Są to:

- ➔ rozwój technologii i automatyzacji,
- ➔ rozwój technik informacyjno-komunikacyjnych,
- ➔ światowe trendy zmierzające do maksymalnego wykorzystywania odnawialnych źródeł energii,

- ➔ zmiana w postrzeganiu wartości zdrowia fizycznego i psychicznego,
- ➔ starzenie się społeczeństwa (seniorzy stają się coraz większą grupą odbiorców produktów i usług, zmienia się postrzeganie ich jako konsumentów, kierowana do nich oferta jest dostosowywana do ich potrzeb).

Przewidywany jest wzrost zapotrzebowania m.in. na specjalistów IT (w województwie kujawsko-pomorskim, sekcja J - Informacja i komunikacja, jest najszybciej rozwijającą się pod względem zatrudnienia), biotechnologów, pracowników usług medycznych, trenerów, dietetyków, rehabilitantów, analityków Big Data.

Poza tym zwraca się uwagę na rosnące zapotrzebowanie na personel medyczny, kadry dla domów dziennego pobytu oraz osoby realizujące usługi opiekuńcze i społeczne (asystenci osób niepełnosprawnych, pielęgniarki środowiskowe, opiekunowie medyczni, opiekunowie osób starszych, opiekunowie w miejscu zamieszkania).

Zgodnie z wynikami Barometru zawodów – prognoza 2023 na sytuację na rynku pracy duży wpływ będą miały gospodarcze następstwa konfliktu zbrojnego w Ukrainie. Wysoki poziom inflacji oraz wzrost cen surowców energetycznych może spowodować ograniczenie produkcji i zatrudnienia. Powoduje to, że w ciągu roku liczba przewidywanych grup deficytowych w województwie kujawsko-pomorskim zmniejszyła się z 37 do 19. Spadek zapotrzebowania na pracowników dotyczy głównie budownictwa i gastronomii.

Potencjał kadrowy w obszarze zielonej oraz srebrnej gospodarki z uwzględnieniem zawodów związanych z usługami zdrowotnymi i opiekuńczymi oraz IT

Podaż pracowników o wykształceniu zawodowym będzie w województwie kujawsko-pomorskim wzrastać. Najpopularniejszym i najbardziej dostępnym kierunkiem jest technik informatyk. Stosunkowo popularne było kształcenie w kierunkach: opiekun medyczny, technik masażysta, technik sterylizacji medycznej. Z kolei wśród kierunków kształcenia o niskiej dostępności znalazły się m.in. ortoptystka, technik dentystyczny, opiekun w domu pomocy społecznej, opiekun osoby starszej, protetyk słuchu, technik optyk, technik tyfłoinformatyk. Widoczne jest zatem, że dostępność kształcenia w zawodach identyfikowanych jako jedne z najbardziej potrzebnych w perspektywie kolejnych kilku lub kilkunastu lat, może okazać się zbyt mała.

W kontekście podaży pracowników należy również zaznaczyć, że największy udział w ogóle studentów, zarówno w województwie kujawsko-pomorskim, jak i w całym kraju, w roku 2020 mieli studenci kierunków medycznych. Poza tym nastąpił wzrost liczby studentów kierunków z zakresu technologii teleinformatycznych.

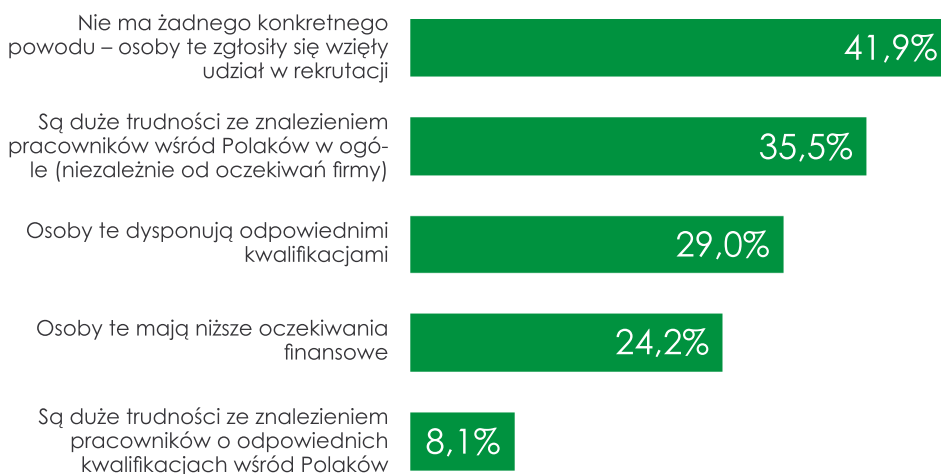

Poza systemem szkolnym, kształcenie w zakresach wpisujących się w sektor IT oraz usługi opiekuńcze i medyczne, odbywało się również w ramach kursów organizowanych przez powiatowe urzędy pracy. Pomimo, że najwięcej szkoleń organizowano w zakresie umiejętności wprost wpisujących się sektor IT, to szkolenia kształcące umiejętności niezbędne do pracy w sektorze opieki/zdrowia były najpopularniejsze (z uwagi na liczbę ich uczestników). Sekcja Q – Opieka zdrowotna i pomoc społeczna, jest jedną z najszybciej rozwijających się w województwie branż (biorąc pod uwagę wielkość zatrudnienia).

Zatrudnienie cudzoziemców

Na moment realizacji badania cudzoziemców zatrudniało **6,2%** badanych firm (najczęściej podmioty zlokalizowane w Bydgoszczy). Co roku zdecydowana większość zezwoleń wydawana była obywatelom Ukrainy. Poza tym krajem, pozwolenia wydawano osobom pochodzącym z Białorusi, Filipin, Gruzji, Indii, Mołdawii i Uzbekistanu. Kujawsko-pomorscy przedsiębiorcy w największym stopniu posługiwali się pracą osób wykonujących prace proste. Z zagranicznej kadry najczęściej korzystali podmioty działające w przetwórstwie przemysłowym, budownictwie oraz w zakresie usług administrowania i działalności wspierającej.

Wykres 2 Powody dla zatrudnienia cudzoziemców

Źródło: badanie ankietowe z udziałem pracodawców [N=62]

Wśród podmiotów, które bardzo często zatrudniają obcokrajowców na kluczowych dla firmy stanowiskach, są firmy w których do owych kluczowych stanowisk należą m.in. lekarze i inni specjaliści ochrony zdrowia; analitycy systemów komputerowych i programiści; technicy do spraw technologii teleinformatycznych i pomocy użytkownikom urządzeń teleinformatycznych.